
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

חינוך לזהות לאומית - פרקטיקות, שחקנים וזירות פעולה - 34552

תאריך עדכון אחרון 02-12-2016

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: חינוך

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): עדנה לומסקי-פדר

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: msednal@mscc.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס:

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

השיעור יעסוק בקשרי הגומלין ההדוקים שבין לאומיות וחינוך בחברה הישראלית. באמצעות ספרות סוציולוגית ואנתרופולוגית העוסקת בחקר ביטויי הלאומיות בזירות חינוך שונות נבחן סוגיות כמו: הפרקטיקות המגוונות במערכת החינוך להבניית מרחב, זמן וזיכרון, המשפחה המגויסת והמתגייסת; הכנה לצבא בתוך בית הספר ומחוצה לו; כינון היררכיות חברתיות וסימון גבולות הזהות הלאומית באמצעות מערכת החינוך, ועוד.

מטרות הקורס:

מטרה לבחון באופן תיאורטי וביקורתי את המקום של מערכת החינוך בעצוב הסמנטימנט הלאומי והבניית של היררכיות חברתיות.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:
היכרות עם הגישות המרכזיות העוסקות בתחום.
יישום חשיבה ביקורתית.

דרישות נוכחות (%) :
100%

שיטת ההוראה בקורס: ההוראה היא פרונטלית בעיקר תוך עידוד דיון פעיל בכתה על סמך חומרי הקריאה.

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:
ראה ברשימת הקריאה

חומר חובה לקריאה:

תכנית השעורים:

1. רקע תיאורטי

דהאן, י., וסרמן, ה., 2006. מבוא. בתוך דהאן, י., וסרמן, ה. (עורכים), להמציא אומה. האוניברסיטה הפתוחה:רעננה. עמ' 11-21.

זיגמונד באומן, 2000, מודרניות נזילה. מאגנס: ירושלים, עמ' 1-12, 26-32.

פלד, י. שפיר, ג. 2005, מיהו ישראלי - דינמיקה של אזרחות מורכבת. אוניברסיטה תל אביב. עמ' 9-20

Alexander, H. 2011, *Citizenship, Education and Social conflict*, pp.12-14, Vanleer-Jerusalem.

2. מבט היסטורי - מגמות ותהליכים
(פרק תקומה על חינוך בשנות ה 50)

סבג קלרה וביברמן-שלו לואט, 2014, חינוך, חברה וצדק. פרדס: חיפה, עמ' 157-182.

3. תפוקות חינוכיות - עמדות, זהויות ודפוסי אזרחות בקרב צעירים
(הסרט עבדי הזיכרון)

שיינדלין, דליה, 2010, "בני הנוער בישראל - לאן?" בתוך, גם וגם, סתירות בזהות בקרב צעירים בישראל, הגר צמרת-קרצ'ר (עורכת), הוצאת ראלף הקסל ורובי נתנזון תל-אביב, עמ' 187-209.

4. אתוס הצבר כמודל תרבותי

אלמוג, עוז, 1997, הצבר-דיוקן. עם עובד: תל-אביב. עמ' 14-26.

גולדן, ד. (2010). "נראים כהלכה: מפגשים בין ילדים ישראלים לילדים עולים בספרות ילדים עכשווית". בתוך לומסקי-פדר, ע. ורפפורט, ת. (עורכות), נראות בהגירה: גוף, מבט, ייצוג. ירושלים: ון ליר והקבוץ המאוחד, עמ' 140-157.

5. שפה

יהודה שנהב, מייסלון דלאשה, רמי אבנימלך, נסים מזרחי, יונתן מנדל, 2015, ידיעת ערבית בקרב יהודים בישראל (דוח). ואן ליר: ירושלים.

יונס, מ. ליבוי, א. 2015, ממדים אידיאולוגיים בשימוש של צעירים ערבים בישראל בשפה ההיברידית "ערביז". מסגרות מדיה, 15: 1-20.

6. הבניית זיכרון - לימודי שואה

גודמן יהודה, מזרחי ניסים, 2013, "זיכרון לאומי והסללה אזרחית: הבדלים אתניים-מעמדיים בתהליכי זיכרון בבתי ספר תיכוניים בישראל". בתוך בתוך: יונה, מזרחי ופניגר (עורכים), פרקטיקה של הבדל בשדה החינוך בישראל: מבט מלמטה. ירושלים: מכון ון ליר והוצאת הקיבוץ המאוחד. עמ' 108-136.

7. זיקה למרחב - טיולים ומסעות

מרקוביץ, ד., 2012, "הטיול השנתי במבחן האתניות: המקרה של בית הספר קדמה בירושלים". בתוך: תמר רפפורט ואהוביה כהנא (עורכים), הסדר החברתי והקוד הבלתי הפורמלי, רסליג: תל אביב, עמ' 343-365.

נוי, ח, 2003, "סיפורים של גבריות הגמונית: גוף ומרחב בסיפורי תרמילאים ישראלים". סוציולוגיה ישראלית, ה(1): 75-120.

8. טקסים -זמן לאומי

וינצקי-סרוסי, ו. 2005. "ספור אגדה עם סוף לא נעים: יום הזיכרון ליצחק רבין בבתי הספר היסודיים בישראל". בתוך גור. ח. (עורכת), מיליטריזם בחינוך. בבל: תל אביב, עמ' 300-319.

לומסקי-פדר, ע., 2003, "מסוכן זיכרון לאומי לקהילת אבל מקומית: טקס יום הזיכרון בבתי ספר". מגמות, 3: 353-87.

9. טקסים - בין הלאומי לאישי
לומסקי פדר, ע. 2012. "טקסי סיום בבתי ספר: על הפורמאלי, הבלתי-פורמאלי וסדר חברתי". בתוך:
ת. רפופורט וא. כהנא (עורכים) סדר חברתי והקוד הבלתי פורמאלי. תל-אביב: רסלינג, עמ' 417-443
פורמן, מ., 1994, ילדות כמרקחה. תל אביב: הוצאת הקבוץ המאוחד, עמ' 153-160.
10. מוזאונים - ייצוגים של זיכרון
שנהב-קלר, שלי, 2005. "מדברים עבר - מדברים הווה- שיח פרשני של עבר בתצוגה מוזאוןית".
סוציולוגיה ישראלית, ו(2): 225-350.
- Avner Ben-Amos, 2015. *The Palmach Museum in Tel-Aviv: The Past as a Space of Education, Entertainment, and Discipline*. *Museum History Journal*, 8(2): 147-167.
11. חינוך לחוסן לאומי
פרידמן-פלג, קרן, 2014, העם על הספה - הפוליטיקה של הטראומה בישראל. מאגנס: ירושלים. עמ' 128-144.
12. הפרדה ואינטגרציה על בסיס לאומי
נטלי לוי יוסי שביט, 2015, "כרוניקה של אכזבה: אינטגרציה בין ערבים ליהודים בבית ספר יסודי".
סוציולוגיה ישראלית, ט"ז(2): 7-30.
13. הכנה לצבא
Harel, N., Lomsky-Feder, E., 2011, Bargaining over Citizenship: Pre-Military Preparatory Activities in the Service of the Dominant Groups. In H. Alexander et al (eds), *Citizenship, Education and Social conflict*, pp.187-198, Van Leer- Jerusalem.

חומר לקריאה נוספת:

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :
מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %
הרצאה 0 %
השתתפות 0 %
הגשת עבודה 90 %
הגשת תרגילים 10 %
הגשת דו"חות 0 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 0 %
אחר 0 %

מידע נוסף / הערות: